

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від ____ № ____

ПЛАН ЗАХОДІВ

до 2023 року з реалізації Стратегії сприяння реалізації прав і можливостей осіб, що належать до ромської національної меншини,
в українському суспільстві на період до 2030 року

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальний орган	Строк виконання, роки	Очікуваний результат	Джерела фінансування	Розрахунки/ потреба у фінансуванні
Ціль 1. Актуалізація та деталізація статистичної інформації та даних стосовно ромської національної меншини						
1. Оновлення статистичних даних щодо демографічних та соціально-економічних характеристик ромської національної меншини	1) проведення Всеукраїнського перепису населення та отримання даних щодо ромської національної меншини з залученням посередників з числа ромської національної меншини	Держстат ДЕСС	IV квартал 2023	отримано дані про кількість осіб, які належать до ромської національної меншини, у національному складі населення України підготовлено інформаційний матеріал про розселення ромської національної меншини на території України	Державний бюджет Цільове виділення коштів за програмою «Статистичні спостереження»	Не потребує додаткового фінансування
	2) здійснення з залученням ромських громадських об'єднань тематичних моніторингових досліджень демографічного та	ДЕСС Міжурядові, міжнародні та вітчизняні неурядові організації (за згодою)	2022-2023	підготовлено звіти за результатами тематичних моніторингових досліджень соціально-демографічного складу ромського населення, якими користуються не	Державний бюджет, інші джерела	?

соціально-економічного стану ромського населення у місцях проживання, зокрема компактного, за тематичними напрямками Стратегії

3) розробити та розповсюдити серед територіальних громад методичні рекомендації щодо показників і прийомів збору та аналізу даних про чисельність, соціально-економічне становище осіб, які належать до ромської національної меншини

ДЕСС
Держстат
Мінрегіон

2023

менше десяти територіальних громад, у яких проживають особи, які належать до ромської національної меншини

підготовлено методичні рекомендації

методичними рекомендаціями користуються не менше десяти територіальних громад, у яких проживають особи, які належать до ромської національної меншини

Не потребує додаткового фінансування

Ціль 2. Забезпечення правового захисту і протидія дискримінації осіб, які належать до ромської національної меншини

2. Забезпечення сприяння особам, які на законних підставах перебувають на території України, зокрема тим, що належать до ромської національної меншини, в отриманні таких документів згідно із законодавством:

- документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України;

1) проведення інформаційно-просвітницьких кампаній щодо порядку реєстрації народження та отримання свідоцтва про народження, документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України, документів, що посвідчують особу

Координаційний центр з надання правової допомоги (за згодою)

2022-2023

розроблено та проведено правопросвітницькі кампанії з урахуванням регіональних особливостей

<p>- документів, що посвідчують особу та підтверджують спеціальний статус особи;</p> <p>- свідоцтв про народження та інших актів цивільного стану</p>	<p>та підтверджують спеціальний статус особи</p> <p>2) розроблення та затвердження проекту нормативно-правового акту, що регулює перелік документів, необхідних для реєстрації народження дитини, народженої поза закладом охорони здоров'я, або дитини, старшої одного року (форма № 103-1/о) з метою виключення з нього медичної довідки про перебування дитини під наглядом лікувального закладу.</p>	<p>МОЗ Мін'юст</p>	<p>2022-2023</p>	<p>затверджено відповідний нормативно-правовий акт</p>	<p>Не потребує додаткового фінансування</p>	<p>_____</p>
<p>3. Забезпечення дотримання положень щодо заборони та недопущення проявів упередженого ставлення і дискримінації за етнічною та расовою ознакою працівниками органів державної влади, зокрема правоохоронних органів, органів місцевого</p>	<p>1) забезпечення спеціальної підготовки держслужбовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування щодо ефективного запобігання та протидії</p>	<p>НАДС УШУ (за згодою) Місцеві державні адміністрації органи місцевого самоврядування</p>	<p>2022-2023</p>	<p>розроблена або адаптована навчальна програма підвищення кваліфікації держслужбовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування, що включає в себе загальний блок про протидію</p>	<p>Не потребує додаткового фінансування з державного бюджету</p>	<p>_____</p>

самоврядування, медичними працівниками, працівниками соціальних та екстрених служб, центрів надання адміністративних послуг, засобів масової інформації

дискримінації представників ромської меншини за короткостроковими програмами підвищення кваліфікації

дискримінації та спеціальний, який враховує регіональний контекст поширених дискримінаційних практик

підвищено кваліфікацію державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з питань дотримання прав людини та протидії дискримінації представників ромської меншини:

у 2022 році – 1000 осіб

у 2023 році – 1000 осіб

2) проведення вебінару про забезпечення дотримання положень щодо заборони та недопущення проявів упередженого ставлення і дискримінації за етнічною ознакою для працівників центрів надання адміністративних послуг

Мінцифри
ДЕСС

2022

вебінар проведено онлайн запис вебінару розміщено на Національній веб-платформі центрів надання адміністративних послуг (Платформи Центрів Дія) за адресою center.diiia.gov.ua

Не потребує додаткового фінансування з державного бюджету

3) розроблення навчального курсу для працівників центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги щодо ідентифікації та протидії дискримінації, зокрема за ознакою національності та релігії	Мін'юст Координаційний центр з надання правової допомоги (за згодою)	грудень 2022	розроблено навчальний курс та розміщено на платформі дистанційного навчання системи безоплатної правової допомоги https://academy.legalaid.gov.ua/	Не потребує додаткового фінансування	_____
4) проведення навчання поліцейських щодо використання антидискримінаційного законодавства для захисту осіб, що належать до ромської національної меншини, покращення комунікативних навичок у роботі з ромською національною меншиною	Національна поліція	2022-2023	навчанням охоплено: 180 поліцейських у 2022 році 180 поліцейських у 2023 році	Не потребує додаткового фінансування	_____
5) створення системи моніторингу випадків мови ворожнечі та реагування на них	ДЕСС МКП Уповноважений Верховної Ради	2023	затверджено методологію моніторингу та міжвідомчий алгоритм реагування на випадки мови ворожнечі	Не потребує додаткового фінансування	_____

		України з прав людини (за згодою)				
4. Підвищення рівня особистої безпеки осіб, які належать до ромської національної меншини, у територіальних громадах, де вони компактно проживають	1) розроблення та запровадження курсу в навчальних закладах МВС на тему особливостей роботи в громадах, де компактно проживають представники національних меншин, зокрема ромської	МВС ДЕСС Міжурядові, міжнародні неурядові організації (за згодою)	2022-2023	розроблено та запроваджено курс	Не потребує додаткового фінансування	_____
	2) розроблення та нормативне закріплення Алгоритму дій органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, спрямованих на попередження конфліктів на етнічному ґрунті, гармонізацію вимог публічної безпеки і порядку та інтересів соціальних груп при виявленні тимчасових поселень осіб, які належать до ромської національної меншини	ДЕСС МВС Мін'юст МОЗ МОН	2022-2023	розроблено Алгоритм дій затверджено Алгоритм дій	Не потребує додаткового фінансування	_____
5. Створення сприятливих умов для надання безоплатної правової допомоги особам, які	Розроблення механізму надання безоплатної правової	Мін'юст Координаційний	грудень 2022	розроблено проекти актів в частині надання безоплатної правової	Не потребує додаткового фінансування	_____

не мають документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України

допомоги особам, у яких відсутні документи, що посвідчують особу, підтверджують громадянство України, свідоцтво про народження, зокрема внесення змін до нормативних та організаційно-розпорядчих актів

центр з надання правової допомоги (за згодою)

допомоги особам, у яких відсутні документи, що посвідчують особу, підтверджують громадянство України

б. Зниження рівня упередженого ставлення в суспільстві до осіб, які належать до ромської національної меншини

1) проведення правопросвітницьких кампаній та інформаційно-комунікативних заходів з метою формування у громадян розуміння правової держави, обізнаності про права та обов'язки людини і громадянина, формування толерантного ставлення до людей, які належать до національних меншин, зокрема ромської

Мін'юст
ДЕСС
Координаційний центр з надання правової допомоги (за згодою)
Міжурядові, міжнародні та вітчизняні неурядові організації (за згодою)

2022-2023

розроблено та проведено правопросвітницькі кампанії з урахуванням регіональних особливостей

Державний бюджет

450 000

2) поширення інформації про успішну взаємодію представників ромської національної

ДЕСС
МКП
Координаційний центр мовлення національних

2022-2023

поширено інформаційні матеріали, відеоролики, що містять повідомлення чи сюжети про про успішну взаємодію

Не потребує додаткового фінансування

_____

	меншини з представниками інших національностей, про позитивні практики участі представників ромської національної меншини у розбудові територіальних громад, де проживають такі особи	меншин АТ «НСТУ»		представників ромської національної меншини з представниками інших національностей, внесок представників ромської національної меншини до територіальних громад, де проживають такі особи, на офіційних вебсайтах МКП, ДЕСС, місцевих державних адміністрацій, АТ «НСТУ»		
7. Підвищення рівня обізнаності представників ромської національної меншини про функціонування суспільних інститутів, гарантовані законодавством права та встановлені законодавством обов'язки	Проведення правопросвітницьких кампаній та інформаційно-комунікативних заходів з метою ознайомлення осіб, які належать до ромської національної меншини, з правовою системою України, зокрема системою надання безоплатної правової допомоги, формування розуміння правової держави, обізнаності про права та обов'язки людини, а також алгоритму дій у разі відмови в наданні послуг	Мін'юст ДЕСС Координаційний центр з надання правової допомоги (за згодою) Міжурядові, міжнародні та вітчизняні неурядові організації (за згодою)	2022-2023	розроблено та проведено правопросвітницькі кампанії з урахуванням регіональних особливостей	Державний бюджет	285 000

8. Поліпшення взаємодії між органами державної влади, органами місцевого самоврядування та особами, які належать до ромської національної меншини, зокрема в місцях їх компактного проживання	Розроблення та розповсюдження рекомендацій для громадських об'єднань ромської національної меншини щодо методів та форм участі у формуванні, реалізації та оцінюванні державних політик на державному, регіональному та місцевому рівнях	ДЕСС МКП Мінрегіон Міжурядові, міжнародні та вітчизняні неурядові організації (за згодою)	2023	розроблено рекомендації рекомендації оприлюднено на офіційних вебсайтах МКП, ДЕСС, Мінрегіону, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, територіальних громад, у яких проживають особи, які належать до ромської національної меншини, зокрема компактно	Не потребує додаткового фінансування	_____
---	--	---	------	---	--------------------------------------	-------

Ціль 3. Розширення можливостей доступу осіб, які належать до ромської національної меншини, до якісної освіти

9. Збільшення кількості дітей, які належать до ромської національної меншини та відвідують заклади дошкільної освіти	Розроблення та розповсюдження рекомендацій МОН для органів місцевого самоврядування та закладів загальної середньої освіти щодо утворення груп короткострокового перебування для дітей дошкільного віку, які належать до ромської національної меншини та для яких українська мова не є рідною, з метою підготовки до школи	МОН Міжурядові, міжнародні неурядові організації та громадські об'єднання (за згодою)	2022	розроблено рекомендації рекомендації виконуються в закладах загальної середньої освіти не менш як 20 територіальних громад	Не потребує додаткового фінансування	_____
--	---	---	------	--	--------------------------------------	-------

	<p>2) розроблення та розповсюдження рекомендацій МОН для органів місцевого самоврядування та закладів дошкільної освіти щодо включення, під час підвищення кваліфікації та стажування педагогічних працівників закладів дошкільної освіти, у яких здобувають освіту діти, які належать до ромської національної меншини, питань щодо особливостей роботи з вихованцями зазначеної категорії</p>	<p>МОН Міжурядові, міжнародні неурядові організації та громадські об'єднання (за згодою)</p>	<p>2022</p>	<p>розроблено рекомендації рекомендації виконуються в закладах загальної середньої освіти не менш як 20 територіальних громад</p>	<p>Не потребує додаткового фінансування</p> <p>_____</p>
<p>10. Сприяння подальшому доступу та запобігання достроковому припиненню здобуття повної загальної середньої освіти особами, які належать до ромської національної меншини</p>	<p>1) співпраця з міжнародними організаціями щодо обміну досвідом із забезпечення реалізації права на якісну та доступну освіту осіб, які належать до ромської національної меншини</p>	<p>МОН ДЕСС</p>	<p>2022-2023</p>	<p>отримано інформацію про досвід із забезпечення реалізації права на якісну та доступну освіту осіб, які належать до ромської національної меншини</p>	<p>Не потребує додаткового фінансування</p> <p>_____</p>

2) розроблення та розповсюдження рекомендацій МОН для органів місцевого самоврядування та закладів загальної середньої освіти щодо організації підвищення кваліфікації педагогічних працівників, постійно діючих семінарів-практикумів для педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти щодо особливостей роботи з такою категорією учнів, як особи, які належать до ромської національної меншини	МОН Міжурядові, міжнародні неурядові організації (за згодою)	2022	розроблено рекомендації рекомендації виконуються в закладах загальної середньої освіти не менш як 20 територіальних громад	Не потребує додаткового фінансування _____
--	--	------	--	--

11. Сприяння збільшенню кількості представників ромської національної меншини, які здобувають професійну (професійно-технічну) освіту

12. Підвищення рівня володіння державною мовою

Ціль 4. Розширення можливостей доступу осіб, які належать до ромської національної меншини, до послуг у сфері охорони здоров'я

13. Збільшення кількості представників ромської

національної меншини, які подали надавачу медичних послуг декларацію про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу

14. Збільшення кількості представників ромської національної меншини, яким здійснено профілактичні щеплення та які пройшли медичні огляди

15. Збільшення кількості осіб, які належать до ромської національної меншини та користуються послугами у сфері охорони здоров'я

1) розроблення рекомендацій щодо внесення змін до навчальних програм підготовки медичних працівників із метою попередження дискримінації за національною ознакою

МОЗ
Міжурядові,
міжнародні та
вітчизняні неурядові
організації (за
згодою)

2023

розроблено та
розповсюджено серед
закладів вищої освіти
відповідні рекомендації

Не потребує
додаткового
фінансування

2) розроблення та впровадження інструменту оцінювання якості надання медичних послуг на первинному рівні медичної допомоги

МОЗ

2023

розроблено та
впроваджено інструмент
оцінювання якості
надання медичних послуг
на первинному рівні
медичної допомоги

Державний
бюджет

3) проведення регулярних зустрічей відповідальних працівників МОЗ, ДЕСС та громадських

ДЕСС
МОЗ
Громадські
об'єднання ромської
національної

2022-2023

проведено 10 зустрічей
упродовж 2022 року

проведено 10 зустрічей
упродовж 2023 року

Не потребує
додаткового
фінансування

активістів, які представляють правозахисні та громадські об'єднання ромської національної меншини, з метою сприяння вирішенню окремих проблемних випадків із доступом до медичних послуг меншини, правозахисні організації (за згодою)

Ціль 5. Підвищення якості житлово-побутових умов осіб, які належать до ромської національної меншини

16. Сприяння подоланню складних життєвих обставин, зокрема тими сім'ями, що вимушені вдаватися до трудової міграції, проживають у тимчасових поселеннях або мають незадовільні житлово-побутові умови	1) здійснення оцінки потреб осіб, які належать до ромської національної меншини, у соціальному житлі за допомогою збору дезаггегованих даних за сімейним станом, кількістю дітей у сім'ї, територіальною громадою, доходами	Міжурядові, міжнародні та вітчизняні неурядові організації (за згодою) ДЕСС	2023	підготовлено звіт про результати здійснення оцінки потреб та передано до Мінрегіону з метою підготовки пропозицій Кабінету Міністрів України з варіантів вирішення потреб у житлі	
	2) розроблення та поширення двомовних інформаційних матеріалів (українською та ромською мовами) з покроковою інформацією про процедуру отримання у власність та в	Держгеокадастр ДЕСС Міжурядові, міжнародні та вітчизняні неурядові організації (за згодою)	2022	розроблено інформаційні матеріали інформаційні матеріали розміщено у відкритому доступі на офіційних вебсайтах Мінекономіки, Держгеокадастру, місцевих державних адміністрацій, органів	Державний бюджет

користування
земельних ділянок для
ведення особистого
селянського
господарства та для
будівництва та
обслуговування
житлових будинків,
господарських
будівель і споруд

3) проведення
інформаційної
кампанії серед осіб,
які належать до
ромської національної
меншини, щодо
процедури реєстрації
для отримання
соціального житла, а
також щодо критеріїв,
виконання яких є
необхідним для
отримання
соціального житла

Мінрегіон

2022-2023

місцевого самоврядування
в територіальних
громадах, у яких
компактно проживають
особи, які належать до
ромської національної
меншини

інформаційні матеріали
розміщено на офіційних
вебсайтах Мінрегіону,
місцевих державних
адміністрацій, органів
місцевого самоврядування
в територіальних
громадах, у яких
компактно проживають
особи, які належать до
ромської національної
меншини

Не потребує
додаткового
фінансування

_____

17. Збільшення відсотка осіб,
які належать до ромської
національної меншини та
мають сталий доступ до
питного водопостачання та
інших комунальних послуг,
зокрема тих, що проживають у
тимчасових поселеннях

1)

Ціль 6. Забезпечення працевлаштування і підвищення рівня зайнятості осіб, які належать до ромської національної меншини

18. Збільшення кількості чоловіків і жінок працездатного віку серед осіб, які належать до ромської національної меншини, є працевлаштованими та мають роботу, що дасть змогу збільшити частку осіб, які забезпечуються загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням	Здійснення виїзних інформаційно-просвітницьких візитів з питань працевлаштування до територіальних громад, де проживають особи, які належать до ромської національної меншини	Державна служба зайнятості	2022-2023	інформаційно-роз'яснювальними заходами щороку охоплено не менше 200 осіб, які належать до ромської національної меншини	Не потребує додаткового фінансування _____
---	---	----------------------------	-----------	---	--

Ціль 7. Забезпечення соціального захисту осіб, які належать до ромської національної меншини

19. Сприяння подоланню складних життєвих обставин та жебрацтва серед дітей, які належать до ромської національної меншини	1) підготовка необхідної кількості осіб з числа суб'єктів виявлення та/або організації соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, з метою підвищення спроможності застосовувати стандарти документування рівня безпеки дитини та порушень прав дитини, інклюзивні методи комунікації з ромськими сім'ями.	Мінсоцполітики	2022-2023	розроблено навчальну програму для суб'єктів виявлення та/або організації соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставин
---	---	----------------	-----------	--

	2) здійснення превентивних заходів, за умови ефективної взаємодії з інститутами громадянського суспільства, із відвідування сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах, з питань відповідального батьківства та недопущення використання малолітніх дітей для заняття жебрацтвом	Національна поліція	2022-2023	охоплено превентивними заходами XX сімей	Не потребує додаткового фінансування _____
20. Сприяння отриманню соціальних послуг особами, які належать до ромської національної меншини та перебувають у складних життєвих обставинах, відповідно до їх потреб у відповідних адміністративно-територіальних одиницях	1) виявлення осіб/сімей, що належать до ромської національної меншини, які перебувають у складних життєвих обставинах, аналіз бар'єрів, що перешкоджають доступу до соціального захисту, надання соціальних послуг відповідно до потреб	Нацсоцслужба	2022-2023	охоплено соціальними послугами XX осіб, які належать до ромської національної меншини, відповідно до потреб	Не потребує додаткового фінансування _____

2) проведення інформаційно-просвітницької кампанії для осіб та сімей у складних життєвих обставинах, які належать до ромської національної меншини, про їхні права і можливості отримання соціальних послуг та відповідних видів державної соціальної допомоги	Нацсоцслужба	2022-2023	охоплено інформаційно-просвітницькими заходами X осіб та сімей, які належать до ромської національної меншини	Не потребує додаткового фінансування	_____
3) розроблення рекомендацій для органів місцевого самоврядування в територіальних громадах щодо алгоритму міжвідомчої взаємодії з організації надання на рівні територіальної громади соціальних послуг особам у складних життєвих обставинах, які належать до ромської національної меншини	Мінсоцполітики Нацсоцслужба ДЕСС Міжурядові, міжнародні та вітчизняні неурядові організації (за згодою)	2023	розроблено рекомендації методичними рекомендаціями користуються не менше тридцяти територіальних громад, у яких проживають особи, які належать до ромської національної меншини	Не потребує додаткового фінансування	_____

Ціль 8. Підтримка і вивчення ромської культури, мистецтва, історії, мови

21. Забезпечення збереження та розвитку ромської мови, її стандартизації, кодифікації	Продовження реалізації проекту кодифікації ромської мови в Україні	МОН Національна академія наук Національна академія педагогічних наук МКП Мін'юст ДЕСС	2022-2023	удосконалено програму з вивчення ромської мови та культури для 1-2 класів (НУШ) підготовлено лексичний мінімум та додаткові тексти для читання	Не потребує додаткового фінансування	_____
22. Підвищення рівня обізнаності про культуру, історію та мову, мистецькі та інші надбання національних меншин і корінних народів України, їх роль у розвитку української культури та державності	1) оновлення тематичної виставки «Зневажений геноцид» про долю ромів у зоні німецької окупації України під час Другої світової війни та її презентація в містах України (разом з учительським семінаром)	Український інститут національної пам'яті Громадські об'єднання (за згодою)	2023	проведено редизайн та оновлення представлених відомостей існуючої тематичної виставки: http://romagenocide.com.ua/vystavka-znevazheniyhenotsyd/ оновлену виставку представлено в 20 містах України спільно з проведенням семінару для учителів	Державний бюджет. Цільове виділення коштів за програмою КПКВК 3809020	122 200
	2) створення освітнього онлайн-ресурсу «Картографування геноциду ромів та пам'яті про нього»	УІНП Міжурядові, міжнародні та вітчизняні неурядові організації (за згодою)	2021-2023	створено онлайн-ресурс, які містить мапи з інформацією про геноцид ромів на території України під час Другої світової війни	Державний бюджет. Цільове виділення коштів за програмою КПКВК 3809020	155 600
	3) проведення Всеукраїнського	МКП ДЕСС УКФ (за згодою)	2022-2023	проведено фестиваль, підготовлені та опубліковані матеріали	Державний бюджет. Цільове	600 000

	фестивалю ромської культури			про різні елементи ромської культури у кількості XX	виділення коштів за КПКВК 3801170	
23. Посилення спроможності громадських об'єднань національних меншин і корінних народів України, зокрема ромської національної меншини, у сфері культурного співробітництва та діалогу	1) поширення досвіду з розробки Комунікативної стратегії національних меншин Одеської та Запорізької областей, розроблених за підтримки Ради Європи	ДЕСС Міжурядові, міжнародні та вітчизняні неурядові організації (за згодою)	2022	розповсюджено інформацію, зокрема на офіційній вебсторінці ДЕСС, про досвід розробки комунікативної стратегії	Не потребує	_____
	2) проведення тренінгів з метою підвищення спроможності громадських об'єднань національних меншин, зокрема ромської, у сфері проєктного менеджменту в культурі	ДЕСС Український культурний фонд (за згодою)	2022-2023	проведено 5 тренінгів у 2022 році проведено 5 тренінгів у 2023 році у тренінгах упродовж 2022-2023 років узяли участь 250 представників громадських об'єднань ромської національної меншини	Інші джерела	523 000